

Звітний період характеризувався мінливою погодою. Кінець першої декади березня відзначився аномально високим температурним фоном, низькою вологістю повітря та недобором опадів. В подальшому спостерігалось незначне похолодання, що супроводжувалося опадами у вигляді дощу і мокрого снігу та заморозками вночі.

Мінімальна температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння озимих зернових культур та багаторічних трав знижувалась до $-1+6^{\circ}\text{C}$, що вище критичної температури вимерзання, ґрунтовий покрив помірно зволожений.

Перезимівля озимих культур відбувається при задовільних погодних умовах. Наразі посіви озимих культур перебувають в доброму та задовільному стані, спостерігається відновлення ростових процесів рослин.

Личинки хлібної жужелиці

В південних областях Степу та західних областях Полісся за позитивних температур в озимині, здебільшого розміщеній після стерньових попередників, у допороговій (0,1-1,7 екз. на кв.м) чисельності відмічено мляве живлення личинок **хлібної жужелиці**, які пошкодили 1-3% рослин. Личинки шкідника здебільшого перебувають у другому та третьому віці (36-64%), тому період пошкодження посіви продовжуватиметься.

В осередках за наявності 3-4 личинок на кв.м рекомендується проводити обприскування посівів дозволеними інсектицидами на основі діючих речовин: альфа-циперметрин, лямбда-цигалотрин + тіаметоксам, хлорпірифос + циперметрин.

На переважній більшості площ **озимих зернових колосових** культур проходить боронування та підживлення рослин. Поряд з цим на незаборонованих посівах, зокрема на листках нижнього ярусу, відмічено розвиток **борошнистої роси, септоріозу, бурої листкової іржі, гельмінтоспоріозу та корневих гнилей** на 2-10% рослин. На фізіологічно ослаблених посівах ранніх строків сівби на полях, де сніг упав на не промерзлу землю в осередках Київської, Луганської, Полтавської, Тернопільської, Кіровоградської, Черкаської, Чернівецької областей спостерігається ураження **сніговою плісенню** (1-10%, яка осередково призвела до загибелі 6% рослин).

Пошкодження фузаріозною сніговою пліснявою

Оздоровлення посівів забезпечується через обов'язкове ранньовесняне боронування впоперек рядків та регенеративне прикореневе підживлення азотними та іншими мінеральними добривами з додаванням мікроелементів. Також, для підвищення стійкості рослин до стресових умов, у період весняного кушення посіви озимої пшениці можна обприскувати рідкими комплексними добривами з вмістом мікро- й макроелементів та регуляторами росту.

Зокрема, рішення щодо оздоровлення озимої пшениці фунгіцидами варто приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля. Вибір препаратів необхідно здійснювати з огляду на спектр захисної дії їх та домінуючу хворобу.

За результатами проведеного фітосанітарного моніторингу, у посівах **озимого ріпаку** Київської, Миколаївської, Тернопільської областей 0,5-8% рослин уражені **бактеріозом коренів**. Подекуди в господарствах Київської області **сніговою пліснявою** уражено 1% рослин ріпаку. Стан посівів поліпшують підживленням азотними добривами й розпушуванням міжрядь.

Бактеріоз коренів ріпаку

Рослина ріпаку уражено сніговою пліснявою

Затоплення нір талими водами (20-60% загибелі) та ефективні захисні обробки істотно вплинули на розвиток, **мишоподібних гризунів**. Повсюди відмічається зниження чисельності **полівок (звичайної, гуртової)** та **мишей (польової, лісової)** особливо у понижених місцях рельєфу. Однак при цьому, на 10-42% посівів **озимих** культур Дніпропетровської, Волинської, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Тернопільської, Херсонської областей зберігається 1-4, **багаторічних травах, неугіддях** 3-7 жилих колоній на гектар. Чисельність гризунів зростатиме через розмноження, яке відновиться за середньодобової температури понад +5 °С, та переселення їх у посіви з достатньою кількістю корму із місць резервацій. Тому особливу увагу варто

зосередити на площах озимих зернових та ріпаку, де відмічається надпорогова кількість гризунів (3-5 жилих колоній на га).

При обстеженні фруктових дерев виявлено чисельність **білана жилкуватого**, який складає 1 гніздо на дерево при 2% заселених площ. Лабораторний аналіз показав, що середнє число живих гусениць в гнізді - 16 екз. За період зимівлі загинуло 5% гнізд. Яйцекладки **кільчатого шовкопряда** виявлено на 2% дерев з чисельністю 0,2 яйцекладки на погонний метр. За зиму загинуло 5% яйцекладок.

В господарствах здійснюється фітосанітарний нагляд за посівами озимих зернових, ріпаку та в багаторічних насадженнях.

За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях на **15 березня 2019 року** забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур збільшилась і становить понад **23,7** тис. тонн пестицидів або **78%** до потреби в I півріччі 2019 року, в тому числі – **15,5** тис. тонн гербіцидів або **78%** до потреби в них, що на рівні аналогічних показників 2018 року.

Забезпеченість сільгоспвиробників препаратами для передпосівної обробки насіння ярих культур урожаю поточного року зросла до **608** тонн або **98%** до потреби в протруйниках насіння.

Забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин 15 березня 2019 року

